

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2445
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddetek „Jutra“ v Ljubljani / Poštai štekuje račun št. 11.400

Zavezništvo mržnje in destruktivnega sovraštva

ZVEZA MED FAŠISTIČNO ITALIJO IN FAŠISTIČNO NEMČIJO.

»V sredo popoldne je obiskal nemškega državnega kancelarja Adolfa Hitlerja berlinski italijanski poslanik in mu sporočil Mussolinijevo čestitko. V smislu Mussolinijevega sporočila more Hitler vedno računati z vso ducejevo pomočjo.« To kratko, a vendar zelo značilno vest so nam včeraj telefonirali iz Berlina z nekakim posebnim poudarkom in namenom. Hoteli so pač pokazati svetu, da Nemčija ni osamljena, da stoji za njo in Hitlerjem Italija z Mussolinijem. Zavezništvo med fašističnim Rimom in fašističnim Berlinom je tako dejstvo, vseeno, ali obstaja v ozadju tudi tajen pakt, o katerem je pred mesecem pisal angleški publicist Steed, ali ne. In če je to zavezništvo dejstvo, potem nas seveda najbolj zanima vprašanje, kaj ga je ustvarilo, na čem stoji in kaj hoče?

Vsi, ki poznamo politično zgodovino zadnjih sto let, vemo zelo dobro, da niso Nemci nikoli posebej cenili Italijanov in Italijani ne Nemcev. To je veljalo za vse Nemce, tudi avstrijske. Vsi pa vemo tudi, da se je vsak poizkus spoštovanja med tema dvema narodoma končal z bridkim razočaranjem, seveda za Nemce. Jekleni kancelar knez Bismarck je v italijanskih osvobodilnih bojih podprl Cavourja celo na škodo avstrijskih Nemcev in bolj kakor govori oficijelna zgodovina, dobil je za ta svoj veliki čin brco namesto zahvale in je na stara leta govoril o Italijanih z največjim prezirom. Prav tako žalostno so se končali tudi vsi poznejši poizkusi zavezništva in prijateljstva med Nemci in Italijani. Dovolj bo, če omenimo italijansko izdajstvo Nemčije in Avstrije v svetovni vojni. Italija je še vse do l. 1915. pripadala trozvezi: Italija, Avstrija, Nemčija, osnovani proti trojnemu sporazumu: Anglija, Francija, Rusija. Meseca maja l. 1915, ko je Italija uvidela, da centralne sile vojne ne morejo dobiti, je pa mah prekinila prijateljstvo in zavezništvo in napovedala Avstriji in Nemčiji vojno na strani trojnega sporazuma in njegovih zaveznikov! Takrat ni bilo ne v Avstriji ne v Nemčiji Nemca, ki ne bi bil preklel Italije in Italijanov. Samo kdor je preživel dni svetovne vojne, ve, kako besno so vsi Nemci sovražili Italijane in kako nizko so jih cenili kot najpogostejše izdajalce. Kdo se ne spominja več pridevka »Die Katzelmachere«? Kdo se ne spominja potem sovraštva zaradi usode Južne Tirolske?

Kako je torej mogoče, da sta se ta dva

naroda zopet našla, pozabila na vse, kar je bilo in se objela v novem zavezništvu? Odgovor na to mi težek, je pa obenem tudi porazen za zavezništvo samo. To zavezništvo namreč ni zavezništvo prijateljstva in ljubezni, zavezništvo čuvstev in konstruktivnih načrtov, temveč je zavezništvo nizkotnega sovraštva in načrtov rušenja. Italijo in Nemčijo, Mussolinija in Hitlerja veže samo sovraštvo do Francije, njene politike in do Slovanov. In v tem zavezništvu ni niti trohice resničnega prijateljstva, še manj seveda čuvstev, ljubezni in spoštovanja! To je zavezništvo dveh sovražnikov, ki sta se združila zato, da bi napadla tretjega, ga premagala in se potem — pobila med seboj zaradi plena! Tako nenaravnega, tako nemoralnega zavezništva zgodovina menda sploh še ne pozna, vsaj v novejši dobi ne.

Toda to čutila tudi oba naroda sama, ki zatirata svoja naravna čuvstva medsebojnega sovraštva samo na diktat svojih državnikov. Nemški publicist Paul Seelhoff je sam pisal še nedavno o absurdnosti in artifičnosti nemško-italijanskega zavezništva, omenjajoč ob tej priliki vse važne medsebojne odnose bližnje in daljne prošlosti. Ob koncu svoje razprave je pa Seelhoff napisal sledeče značilne besede: »Račun Nemčije glede Italije je bil l. 1914. zgrešen, zato ne smemo dovoliti, da bi nam račun, ki jih sklepamo sedaj, prinesel enaka razočaranja!« Taka je sodba Nemca, enaka pa Italijana Ferdinanda de Cinqea v »Il Resto del Carlino«, ko piše o neki nogometni tekmi med Nemci in Italijani v Bologni. Po tej tekmi je godba igrala najprej »Giovinezza«, nato pa še nemško himno. In utis, ki ga je napravila ta himna na Italijane, opisuje de Cinqea ob koncu tako-le: »Starejši se spominjajo vojne in obnavljajo spomine, pa tudi mladi občutijo tragedijo in gledajo nemo v obraze očetov. Sinovi se srečujejo pri nogometu, toda ono, kar so doživeli očetje v strelskih jarkih, je močnejše, globlje, neizbrisljivo.« Tako je fašistični časnikar prav te dni sam povedal, kaj čuti Italijan kljub vsemu »zavezništvu« z Nemci, kadar sliši nemško himno, ki se je v svetovni vojni orila preko jarkov italijansko-nemške fronte. Lahko se tedaj objameta Mussolini in Hitler, toda zavezništvo spoštovanja, ljubezni in čuvstva to nikoli ne bo, to bo zakon mržnje, skupnega sovraštva!

Normalizacija grške notranje politike

DEMISIJA OTONAIOSOVE IN SESTAVA TSALDARISOVE VLADE. — KAZENSKO POSTOPANJE PROTI PLASTIRASU.

ATENE, 10. marca. Vlada generala Otonaiosa je odstopila pod pritiskom javnega mnenja. Vlada je imela izključno začasni značaj in je bila njena naloga, da likvidira nenormalni položaj, ki je nastal z revolucionarnim prevratom generala Plastirasa. Neuspeh generala Plastirasa ni imel nikakih težjih posledic, vendar pa bodo vsi odgovorni činitelji postavljeni pred sodišče. Plastiras je izginil brez sledu, ni pa verjetno, da bi bil pobegnil v Egipt. Domneva se, da se je skril na nekem grškem otoku. Sodišče je že pričelo preiskavo proti Plastirasu in tovarišem. Trdi se, da je hotel general Otonaios proglasiti splošno amnestijo in abolicirati sodno postopanje proti Plastirasu in tovarišem, vendar pa sta mu to preprečila generala Kondilis in Tsaldaris. V Tsaldarisovo vlado so vstopili kot zunanji ministri Ralis, kot vojni minister general

Kondilis in minister za mornarico in letalstvo admiral Hadžikiriakos. Monarhistični listi »Kathimerini« in »Proia« naglašajo v svojih uvodnikih, da kaže zmaga protivenizelovcev, da je narod že sit diktature tega neznošnega človeka. Nova vlada dobro pojmuje vso težo današnjega položaja, zlasti pa gospodarske potrebe naroda in zato želi z redom in mirom omogočiti sodelovanje vsega naroda pri nacionalni prenovitvi. Nihče ne misli preganjati venizelovcev, čeprav so prav oni odgovorni za vse nesreče, ki jih je morala Grčija pretrpeti v zadnjih 10 letih. Preteklost se bo pozabila, vendar pa se morajo razčistiti najnovejši dogodki. Poskus državnega prevrata, ki ga je izvedel general Plastiras s svojimi prijatelji, mora biti temeljito pojasnjen. Zato bo Plastiras s prijatelji vred postavljen pred redno sodišče.

Reševanje razorožitvene konference

MACDONALD IN JOHN SIMON V PARIZU. DANAŠNJA POSVETOVANJA ANGLEŠKIH IN FRANCOŠKIH DRŽAVNIKOV. ODHOD V ŽENEVO. FRANCOŠKI TISK JE PESIMISTIČEN.

LONDON, 10. marca. Macdonald je v spremstvu svoje hčerke Ishbele in zunanjega ministra sir Johna Simona včeraj ob 11. odpotoval v Ženevo. Ob slovesu je dejal francoskemu poslaniku Fleuriauju: »Gremo, da poskusimo!« Napram novinarjem pa se je izrazil: »Morda ne bomo mogli doseči vseh rezultatov, ki jih želimo, upamo pa, da bo ono kar bomo dosegli, znatno pripomoglo k svetovnemu miru.«

PARIZ, 10. marca. Macdonald in sir Simon sta prispela sinoči ob 17. 40 v Pariz. Na kolodvoru ju je pozdravil zunanji minister Paul-Boncour. Oba angleška državnika sta se takoj podala v angleško poslanišтво, kjer stagosta lorda Tyrrela. Uradni francosko-angleški razgovori so se pričeli danes dopoldne ob 10. v francoskem vojnem ministrstvu, kjer je priredil ministrski predsednik Daladier gostom na čast zajutrek. Daladier, Paul-Boncour, Macdonald in Simon se bodo razgovarjali ves dan, zvečer ob 21.40 pa bodo odpotovali v Ženevo. Kako dolgo bosta angleška politika ostala v Ženevi, je odvisno od razvoja dogod-

kov, vendar sta oba izjavila, da bosta napela vse sile, da pride na razorožitveni konferenci do konkretnih sklepov s čim manjšim odlaganjem.

PARIZ, 10. marca. Današnjim angleško-francoskim konferencam v Parizu pripisuje vsa politična javnost velik pomen, vendar pa priznava že ves uradni tisk, da je francoski načrt o organizaciji miru pokopan. Politični odbor razorožitvene konference stoji na mrtvi točki pred negotovo praznoto. »Petit Parisien« meni, da Macdonald po pariških razgovorih tudi ne bo uspel s svojimi naporji, ker se delo ne bo več dalo nadaljevati tam, kjer se je decembra nehalo. Francoski zunanji minister bo odločno zahteval razčiščenje nesporazuma v vprašanju enakopravnosti, ker je prav zaradi tega običalo vse delo v Ženevi. Če bi se zopet ponovila konferenca petih velesil glede nemške enakopravnosti, bi se ne le Poljska in Belgija, temveč tudi mala antanta odrekla Franciji. Zato je treba najti rešitev v okviru razorožitvene konference same.

Protislovansko poslanstvo Madžarske

PREDAVANJE BIVŠEGA MINISTRKEGA PREDSEDNIKA GROFA BETHLENA PRED ODLIČNO BERLINSKO DRUŽBO

BUDIMPEŠTA, 10. marca. Bivši predsednik madžarske vlade Štefan Bethlen je imel prednočnem v hotelu »Kaiserhof« v Berlinu predavanje o temi »Madžarska v novi Evropi«. To predavanje je organizirala nemška »Kulturna zveza«. Grof Bethlen je v svojem predavanju najprej orisal žalosten položaj Madžarske po trianonski mirovni pogodbi, kakor tudi njeno veliko izoliranost v Evropi zlasti glede plemenske razlike. Kljub temu pa se je Madžarski končno posrečilo to izolacijo politično in diplomatsko odstraniti. Interes Madžarske, je rekel Bethlen, je v tem, da prepreči združenje severnih in južnih Slovanov. To je tudi za Italijo

močan in stalen zgodovinski interes, ker ogražajo Slovani na Jadranskem morju nadvlado Italije. Interesi Italije niso v nasprotju z interesi Nemčije in prav zato je potrebna solidarnost Nemčije z Madžarsko. Madžarska je po svojem geopolitičnem položaju v dolni Donavi vedno zmožna preprečiti vsako gospodarsko zvezo, ki bi bila naperjena proti njej. Predavanju sta prisostvovala poljski in italijanski poslanik kakor tudi tiskovni ataše male antante, državni tajnik nemškega zunanjega ministrstva Bülow, ostali predstavniki zunanjega ministrstva ter ugledni zastopniki gospodarstva, tiska in berlinske družbe.

Gradnja asfaltiranih cest v Jugoslaviji

BEOGRAD, 10. marca. V ministruvstvu za zgradbe se izdeluje velik načrt o zgraditvi cestnega omrežja v Jugoslaviji. V prvi vrsti gre za zgradbo velike asfaltirane ceste Beograd—Zagreb z odcepom proti Ljubljani oz. Mariboru, dalje za zgradbo avtomobilske ceste Beograd—Novi Sad—Subotica, za zgradbo enake ceste Beograd—Pančevo—Vršac in končno za zgradbo moderne asfaltirane avtomobilske ceste ob vsej jadranski obali.

Licitacijski pogoji so bili pravkar izdelani in bodo dela razpisana že v najbližji bodočnosti. Ta dela se bodo izvršila v okviru velikega vladnega načrta o preskrbi dela. Sredstva se bodo dobila deloma iz mednarodnega posojila, ki ga organizira Društvo narodov. Na Jugoslavijo bo odpadlo kakih 7 milijard dinarjev.

ZASEDANJE SENATA

BEOGRAD, 10. marca. Na današnji dopoldanski seji je senat sprejel vladni predlog zakona o društvih. Nato je bilo senatu sporočeno, da je senator Ilićanović

predložil osnutek zakona o pobijanju korupcije. Ker je predsednik finančnega odbora senata dr. Šuperina odložil svoje mesto, sta bila za nova predsednika odbora izvoljena senatorja Daka Popović in Ljubomir Tomašić. Popoldne ob 17. uri se bo sestel senat k svečani seji, na kateri bo odobril pakt male antante. Govor zunanjega ministra dr. Jevtića in senatorjev bo prenašal beograjski radio.

BRODAR IN TOVARIŠI V JEČI.

BEOGRAD, 10. marca. Državno sodišče je prošnjo obsojenih Brodarja, Škrbca in še dveh drugih za odlog nastopa kazni odklonilo, in so bili takoj prepeljeni v kaznilnico v Sremski Mitrovici.

BORBA MED VLADO IN PARLAMENTOM V AVSTRIJI.

DUNAJ, 10. marca. Tretji predsednik avstrijskega parlamenta velenemški poslanec dr. Straffner je sklenil 15. t. m. sklicati parlament k seji. Vlada pravi, da nima za to nobene pravice, ker je vendar podal ostavko. Dr. Straffner bo nezaključeno tekoče zasedanje parlamenta zaključil, da da tako parlamentu možnost, da se na novo konstituirata. Vlada bo sestanek parlamenta nedvomno onemogočila.

Dnevne vesti

Poroke. V zadnjem času so se poročili v Mariboru Konrad Payer, zidar, ki je pomočnik in Štefka Lešnikova, tkalka; France Kaukler, delavec državnih železnic in Terezija Pučkova, kuharica; France Majcenovič, zidar in Alojzija Omanova, kuharica; Matija Šantl, zasebni uradnik in Marija Pukšičeva, kuharica; Ivan Kranjc, delavec in Lojzka Emerihova, tovarniška delavka ter Jurij Janžekovič, delavec iz Nove vasi in Marija Horvatovala, delavka. Bilo srečno!

Grobovi. V zadnjem času so umrli v Mariboru: Jakob Šerec, uslužbenec Narodne banke, 44 let; Ivan Mohr, delavec, 73 let; Danica Čebularjeva, hčerka železničarja, 2 leti; Marija Mlinaričeva, hčerka delavca, 9 let; Marija Petkova, hči mizarja, 7 let; France Frangež, železničar, 54 let; Adolf Pasetzky, morter, 70 let; Marija Nipičeva, vdova, 76 let; Jakob Vrecelj, tesar, 74 let; Olga Zupančičeva, hči poštnega služitelja, 2 leti; Marija Ogrizkova, 7 let in Marija Božnikova, žena delavca, 32 let. N. p. v m.!

Jugoslovansko češkoslovaška liga v Mariboru bo priredila v nedeljo 12. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v kinu »Union« matinejo v proslavo Masarykovega rojstnega dne. V ta namen pride iz Beograda kulturni ataše g. Otibor Melč, ki bo predaval s skioptičnimi slikami o češkoslovaški zgodovini. Pred predavanjem bo nagovor o Masaryku s predvajanjem gramofonske plošče Masarykovega govora mladini. — V ponedeljek 13. t. m. pa bo v lovski dvorani hotela »Orel« občni zbor J.-č. lige. G. Melč se pripelje v soboto popoldne z brzovlakom in bo popoldne obiskal mariborske predstavnike ter se zvečer ob 18. uri udeležil seje odbora J. č. lige.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v petek 10. marca ob 20.15 je zelo zanimivo predavanje o življenju in kulturi polarnih narodov, in sicer s pomočjo lepih skioptičnih slik. Predava g. univ. prof. dr. Gavazzi iz Zagreba.

K A A B A

redilni tropični napitek

Jutri, dne 11. marca 1933 brezplačna poskušnja pri

O. Crepinko, Meljska c. 2

Zaključek izpitnih predavanj. Danes so se zaključila večerna izpitna predavanja za mojstrske izpitne kandidate, ki so pričela 21. m. m. Ciklus predavanj, ki so trajala 23 ur, je obsegal vse teoretične predmete, ki pridejo v poštev pri mojstrskih izpitih: državnoznanstvo, obrtni zakon, delavsko zavarovanje, trgovinsko pravo, davčne predpise, matematiko, knjigovodstvo, spise in kalkulacijo. Prijavljenih je bilo za ta tečaj 47 interesentov, ki so skoro brez izjeme pridno posejali predavanja in je nekatere večere bilo celo več poslušalcev pri predavanju, kakor se je priglasilo interesentov. Predavanja je brezplačno priredila mariborska poslovniška zbornica zavoda za pospeševanje obrta. V vseh predmetih je predaval obrtnozadružni nadzornik g. Založnik. Taka predavanja so se izkazala kot zelo koristna za napredek obrtniškega naraščanja.

Opozorjamo na plesni večer plesnih umetnikov Pie in Pina Mlakarja, ki bo v četrtek 16. t. m. Plesni par je dosegel zlasti v tujini izvrstne uspehe ter je vsa kritika o njem polna hvale. Za mariborski nastop sta si umetnika izbrala pester in zanimiv spored. Operne cene. Bloki ne veljajo.

SJSU »Napredek« ima v nedeljo 12. t. m. ob pol 10. uri dopoldne v Kazini v okviru idejnega mladinskega tečaja ZKD predavanje. Predaval bo g. dr. Igor Rosina iz Maribora o temi: »Kmetijski socialni pokret«. Mladina vseh mariborskih srednjih šol vabljen! Odbor.

UMUN. V soboto predava g. Ivan Robnik o »Tehniki odra«. Predavanje je na državnem učiteljskem. Začetek ob 15. uri.

Mestno načelstvo v Mariboru razglasa, da je IV. pehotna podčastniška šola »Kraljice Marije« v Zagrebu razpisala več mest za sprejem gojencev-kandidatov, rojenih v letih 1912, 1913, 1914, 1915 in 1916, z rokom vlaganja prošnje do 10. aprila t. l. Vsi ostali zadevni pogoji so na vpogled pri mestnem vojaškem uradu, Štomškov trg 11 (pritličje).

Veliki koncert Ciril-Metodovega zbora. Za jutrišnji nastop odličnega Ciril-Metodovega zbora, ki je nastopil preteklo soboto v Ljubljani in dosegel krasne uspehe, je med mariborskim občinstvom veliko zanimanje. Nastop slovitega zbora bo za Maribor prvorazredni kulturni dogodek, ki ne bo samo umetniške vrednosti, temveč tudi atrakcija z ozirom na program, ki nam bo v lepi obliki proizvajal vzhodno mistiko, bogato izraženo v cerkveni glasbi pravoslavja. Velika imena ruskih mojstrov, kakor Bortnjanski, Arhangelski, Čajkovsky, Lomatin, Panček, Kedrov, Nikolski itd. govore o visokem nivoju jutrišnjega koncerta. Nastopila bo pred nami ta družina mogoče prvič po zboru Donskih kozakov v dovršeni izvajalni tehniki, ki bo presenetila našo javnost z dvema zboroma, ki zahtevata dovršeno pojmovanje in podajanje: »Skaži mi Gospodj končnu moju«, in »Blažen muž«. Posebnost Ciril-Metodovega zbora, ki se bavi samo z istočno cerkveno glasbo, stroga zborna šola in vzorna disciplina ter dejstvo, da so v njegovi družini zbrane vse slovanske narodnosti, kakor Rusi, Poljaki, Čehi, Ukrajinci, Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari, daje zboru prav posebno obeležje za nekaj izrednega, prvovrstnega. Prav zaradi tega je zbor angažiran že za dva koncerta na Dunaju. Za jutrišnji koncert v »Unionu« bodo izdani obsežni programi, ki imajo originalno staroslovensko besedilo in slovenski prevod. Posebno pa prosimo občinstvo, da pride točno ob določenem času na koncert, da se ne moti potrebna zbranost, mir in tišina.

Cercle Français. Občni zbor francoskega krožka v Mariboru je bil 3. marca t. l. Na predlog predsednice društva, ge. Marije Maistrove se je izrekla iskrena zahvala francoski vladi, francoskemu poslaniku v Beogradu, francoskemu konzulu v Ljubljani, gdu ravnatelju drž. realne gimnazije in ge ravnateljici Vesne v Mariboru za naklonjenost, ki so jo vsikdar izkazali društvu in članom odbora ter vsem članom društva, ki so s požrtvovalnim delom dosegli lepe uspehe. Iz poročil tajnika, blagajnika in knjižničarja je razvidno, da je društvo tudi v letu 1932. prav živahno delovalo. Priredilo je sedem francoskih predavanj, zelo lepo uspelo proslavo desetletnice v gledališču, koncert, dve čajanki za otroški vrtec in družabni sestanek za odrasle. Posebno lepo so se razvili društveni francoski kurzi: otroški vrtec v dveh oddelkih za otroke do 10. leta, ki imajo tu priliko, da se brez posebnega napora naučijo precej francoščine in si s tem olajšajo prehod v srednjo šolo; tečajji so za srednješolsko mladino v petih oddelkih, v katerih se v smislu razpisa ministrstva prosvete št. 43272 z dne 31. oktobra 1932 izpopolnjuje in pogloblja znanje francoščine; trije letniki za odrasle in dva konverzacijska tečaja, ki nudijo vsakomur priliko, da se seznani s tem za evropsko kulturo vobče in za nas še posebno važnim jezikom. V knjižnici je članom na razpolago lepo število umetniških, leposlovnih in poljudnih znanstvenih časopisov in nad 1500 knjig, ki se izposojajo tudi na dom. Tako je vsakomur dana možnost, da lahko črpa iz bogatih zakladov francoske kulture. Za predsednico se je izvolila zopet ga Marija Maistrova, ki že enajsto leto načeljuje društvu s neumorno vnemo, za podpredsednika pa gospod dr. M. Ploj, eden naših najboljših poznavalcev francoskega naroda in naših prijateljskih odnošajev do njega.

D. M. v Brezju pri Mariboru. V četrtek, dne 9. t. m. je umrl v mariborski bolnišnici g. Štefan Heler, kmet v Dogošah. Pogreb bo v soboto popoldne na pokopališču pri D. M. v Brezju.

Vsem našim cenjenim igralcem in ostalemu občinstvu naznanjamo, da so srečke za 1. rzed 26. kola že prispele in jih lahko zopet dobijo v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Gosposka ulica 11.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 3.3 stopinje nad ničlo; barometer je kazal pri 16 stopinjah 748.9, reduciran na ničlo 746.9; relativna vlaga 92; včeraj je padlo 54 mm dežja; vreme je oblačno in mirno.

Občni zbor Društva zasebnih in avtomobilnih nameščencev v Mariboru bo 24. marca ob 20. uri v mali dvorani II. nadstropja Delavske zbornice (palača OUZD), vhod iz Sodne ulice. Na občnem zboru bodo podana važna poročila o vseh socialnih vprašanjih, ki se tičejo privatnih nameščencev. Občnega zbora se udeležijo tudi tovariši, odlični organizatorji in funkcionarji naše Zveze društev, privatnih nameščencev v Ljubljani, ki nam bodo obširno poročali o delovanju in akcijah ZDPN v korist vseh privatnih nameščencev, nadalje o važnejših določbah obrtnega zakona, o letošnjih volitvah v naše socialne zavode itd. Nujna je tudi

8^h 11.

JUTRI

VELIK

KONCERT

CIRILO-METODOVEGA ZBORA

UNION

odločna akcija proti nameščanju inozemcev v naših obratih. Temu vprašanju moramo prav mi posvetiti stalno večjo pozornost. S popuščanjem škodujemo sami sebi ter naši državni skupnosti. Agitirajte med prijatelji in znanci za veličastno udeležbo občnega zbora. Naj pokaže to zborovanje mogočno voljo vseh nameščencev do končne zmage onih ciljev, ki bodo priborili nameščencu njemu dostojen socialni položaj. Le v združenem strokovnem pokretu pod okriljem slovenske internacionale je možna boljša bodočnost. Zato na plan vsi, da bo ta dan res pravi praznik organiziranih privatnih in avtomobilnih nameščencev. Tovarišice in tovariši, naj bo ta občni zbor viden znak solidarnosti in zavednosti našega stanu za skupne potrebe vsega nameščentstva!

Redni letni občni zbor Protituberkulozne lige v Mariboru bo v petek, dne 24. t. m. ob 20. uri v dvorani Nabavljalne zadruge. Mariborska društva se naprošajo, da pošljejo svoje zastopnike.

Čebelarji! Čebelarska podružnica za Maribor in okolico javlja svojim članom, da zaradi občnega zbora zveze v Celju sestanek v Racerjevem dvoru ne bo 12. t. m., temveč na praznik, dne 25. t. m. ob 13. uri. Čebelarji, udeležite se polnoštevilno tega sestanka!

Iz društva stanovanjskih najemnikov. Prihodnja redna seja odbora bo v torek 14. t. m. ob pol 20. uri v gornji dvorani Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu.

Zahvala. Prosvetno in podporno društvo »Nanos« se tem potom iskreno zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da je dobrodelna prireditev 4. t. m. v Narodnem domu tako lepo uspela. Še enkrat iskrena hvala!

Grajski kino. Od danes do vključno torka sijajna in temperamentna veseligr »Kaj naj priznam svojemu možu« (Žena brez pižame). V glavnih vlogah ljubljenska vsakogar, Renate Müller in pa izborna njerja partnerja Georg Aleksander in Otto Wallburg. Pripravlja se čudo filmske tehnike »Atlantida« po glasovitem romanu z Brigito Helmo in Gustavom Dieslom v glavnih ulogah.

Kino Union. Od četrtega dalje najuspešnejša in največja veseligr zvočnega filma »Paprika« s Franciško Gaalovo in Paulom Hörbigerjem. Film, poln komike in temperamenta, izborne ogrske glasbe; posebno štirje »šlagerji« navdušujejo do vrhunca.

Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnobi, nespanju, srčnih nadlogah, tesnobi v prsih poživi naravna »Franz Josefova« grenčica trajno obtok krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Petek, 10. marca: Zaprto.

Sobota, 11. marca ob 20. uri »Grob neznanega vojaka«. Premiera. Red B. Nedelja, 12. marca ob 15. uri »Maks in Moric«. Otroška predstava. Znižane cene. Zadnjič. — Ob 20. uri »Zemlja smehljaja«. Gostovanje tenorja Petra Burje. Znižane cene. Zadnjič v sezoni.

Dramska premiera. Jutri v soboto se uprizori »Grob neznanega vojaka«, tragedija francoskega pisatelja Paula Reynalda, ki ga je to delo postavilo na čelo pisateljev generacije. Ta umetnina je povsod dosegla velik uspeh ter je po mnemu priznanih literarnih kritikov najlepša vojna tragedija. Režira J. Kovič, nastopijo Kraljeva, J. Kovič in Furijan.

Nedelja v gledališču. Popoldne bo otroška predstava. Uprizori se zabavna otroška revija s petjem, plesom in godbo »Maks in Moric«. Ker bo to poslednja uprizoritev tega priljubljenega dela, opozarjamo na to predstavo še posebej. Veljajo znižane cene. Zvečer se bo pela Leharjeva opereta »Zemlja smehljaja«. V Veliki partiji kitajskega princa Sou-Honga bo nastopil priljubljeni operni pevec Peter Burja. To bo poslednja uprizoritev te operete. Veljajo znižane cene.

Motnje v želodcu in črevesju, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborer učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo, zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah satikarjih in hemeroidnalno bolnih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V JAFFA pomarančah dobite vse najpotrebnejše za življenje, posebno mnogo vitaminov „C“.

Engros zaloga **Miloš Oset, Maribor**

Hiša v Cankarjevi ulici št. 34 na prodaj. Mestna občina mariborska prodaja hišo Cankarjeva ulica št. 34. Zadevne ponudbe sprejema mestni gradbeni urad, kjer se dobe tudi vsa pojasnila.

Današnji ribji trg je zelo slab. Na trgu so bile samo sardelice po 14, kalamaži po 28 in orade po 20 Din kilogram. Rib iz domačih vod je bilo prav malo na trgu.

Sokolsko društvo Studenci priredi v soboto 11. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu svoj družabni večer, na katerega vabi vse članstvo in prijatelje Sokolstva.

Lutkovno gledališče Sokola Studenci priredi v nedeljo 12. t. m. ob 15. uri v Spurejvi dvorani lutkovno igro »Gašperček, smrt, zmaj in čarovnik«.

Nezgode. V mariborsko bolnišnico so pripeljali včeraj dva ponesrečenca. V Vinarski ulici je padel Avgust Novak, sin poštnega služitelja in si pri padcu poškodoval desno nogo. Pri delu pa je doletela v Studencih 21letnega zidarskega vajenca Janeza Verhovnika huda nesreča. Padel je z zidarskega odra in si poškodoval hrbtenico in desno nogo.

Ukradeni kolo. Inkasantu špedicijske tvrdke Schenker Ignacu Aršiču je včeraj dopoldne nekdo odpeljal kolo iz veže neke hiše v Gosposki ulici. Kolo je bilo znamke »Neger« in vredno 1500 Din.

Samomor. Davi okrog 6. ure se je obesil v svojem stanovanju v Koseskega ulici Anton Blatnik, vlakovodja državnih železnic. Nesrečnej je v zadnjem času bolehal za živčno boleznijo, ki si jo je nakopal lansko leto, ko se je ponesrečil v Dravogradu. Obešenca so kmalu po dejanju sneli in poklicali policijskega zdravnika g. dr. Zorjana, ki je mogel ugotoviti le smrt. Truplo tragično umrlega so prepeljali v mrtvašnico na pobreško pokopališče.

S policije. Sinoči je policija aretirala brata Josipa in Ivana B., ker sta se pijana grdo vedla v nekem lokalni. Prijavljeni pa so bili policiji Doroteja M., ker je ukradla svoji znanki nekaj obleke, Rudolf H. radi zlobne poškodbe tuje lastnine, Rajmund T. radi kalenja nočnega miru in neka mariborska gospodinja Roza Š., ker ni prijavila svoje služkinje.

Slavna otvoritev čitalnice Pedagoške centrale

PREDAVANJE RAVNATELJA KADUNCU O MASARYKU.

Prav pomembno je proslavila Pedagoška centrala velikega Masaryka, ko si je izbrala njegov rojstni dan za svečano otvoritev nanovo urejene lepe čitalnice v slavni dvorani državnega učiteljskega doma.

V uvodni besedi je pozdravil predsednik Centrale g. prof. Šilih zastopnike oblasti in prosvetnih ustanov, se prisrčno zahvalil hišnemu očetu g. ravnatelju Kaduncu, ki je odkazal Centrali tako prikladno domovanje ter strokovnemu učitelju g. Robniku, ki je s svojimi dijaki opravil vse delo, da je dobila Čitalnica podobno tople domačnosti in resnobne delavnosti in očrtal namen in delo Centrale in podal načrt njenih namer v bodočnosti: širjenje sodobnih vzgojnih idej in izsledkov posebno med učiteljstvom, pa tudi med vzgojno zainteresirano javnostjo. Uvedl je še bodo vsak mesec redni sestanki, služeči obravnavi važnih vzgojnih vprašanj. Ob koncu je poudaril povezanost Masaryka s češko in občo kulturo in njegovo prevažno vzgojno udejstvovanje v praktičnem življenju. Na to je predal besedo slavnostnemu govorniku g. ravnatelju Kaduncu, ki je prikazal edinstveno veličino Masarykovo z znanstvenega, političnega in državnega zredišča. Iz predavanja povzemamo: T. G. Masaryk, vzrnil iz rodu ponižanih in razžaljenih, je s svojo tajinstveno silno osebnostjo pobudil najživahnejše stike Jugoslovancev s Čehi, ki pač niso v nobeni dobi mirovali. (Samo, sv. Ciril in Metod, Přemisl, Otakar, številni konetzi itd.) Okoli sebe je zbral številno in slovensko dijaštvo, ki je tistih dob štud

diralo v zlato Pragi. Prezanimivo je predavatelj, sam učenec Masaryka, podal niz osebnih spominov na ta prevažna leta, v katerih so se mogle izoblikovati zmogovite sile, pozneje delujoče za našo osvoboditev.

V krepkih potezih je orisal življenjsko pot slavnega, njegovo mladost, študij in poznejše znanstveno, politično in državniško delovanje pred, med in po vojni.

Masarykovo znanstveno delo je rodilo pomembne publikacije: O samomoru, Osnove konstruktivne logike, Socialno vprašanje, Rusija in Evropa, Svetovna revolucija, Nova Evropa in mnoge druge znanstvene razprave. Masarykova neodoljiva osebnost je vzgojila več generacij kulturnih in političnih delavcev, ki so postali v domovini vneti dejanski znatitelji Masarykovih idej. (Dr. Dermota, dr. Lorković itd.)

Neizmerno delo, ki ga je posvetil Masaryk duhovnemu in političnemu osvobojenju svojega naroda, vodeč ga iz temne senc Bele gore v zarje 28. oktobra 1918., je bilo dovršeno in poveličano z zgodovinskim činom, ko ga je izbral hvalni narod za svojega prvega, dosmrtnega prezidenta.

Dvoje velikih osebnosti časte Čehi kot očeta domovine: češkega kralja Karla IV. in Palackega, tema dvema bodo odsele še ponovno prištevati Masaryka, čigar ime izseka ves kulturni svet z največjim spoštovanjem.

Številno občinstvo je z zanimanjem sledilo tehtni besedi g. predavatelja ter ga zahvalilo s toplim priznanjem. A.K.

Tezno

Roditeljski večeri, združeni s sokolskimi prosvetnimi predavanji.

Za prosveto se je letos pri nas že mnogo storilo ter sta ji posvetila vso pozornost tako šola kakor Sokoli. — Doslej smo imeli šest javnih predavanj — poleg mnogo onih pred vrsto — ter so bila javna, kar je najvažnejše, vsa izredno dobro obiskana. Zadnji dve soboti sta šola in Sokoli priredila skupni predavanji, in sicer o stvari, ki je za mnoge še vedno zavita v tajinstveno meglo, ki jo je pa treba na vsak način razgati. V današnji dobi je neobhodno potrebno, da pozna vsak svoj postanek in razvoj, važno je pa tudi, da mu to kopreno strga večak, in to je pač le zdravnik.

V soboto, 25. februarja je bil odprt cikel zdravstvenih predavanj, ki

bodo ločena po spolu. Radevolje je to težko, a važno nalogo sprejel zdravnik g. dr. Vilko Marin. Prvi večer je vpejal predavatelj na prav mojsterski način naše žene v tajnost razvoj človeka do rojstva, naslednjo soboto pa je podajal isto snov v prav tako resni in nadvse poljudni obliki za moške. Izredno dober obisk je pokazal, da je bila snov večera srečno izbrana in da jih je še mnogo med nami, ki doslej še nismo imeli prilike slediti in opazovati skrivnosti narave, s katero ustvarja v materinem telesu drobno bitje, bodočega človeka. Mirnemu, z globokim študijem pripravljenemu podavanju so poslušalci obeh večerov sledili s prav tako globoko resnostjo, kot je bilo podano. Gospod predavatelj je s svojim krasnim, vsakemu lahko umljivim predavanjem načel ta delikatni del higijene na tako mojsterski način, da je dosegel splošno zadovolj

Vladimir Skrbinek:

Schalom Asch:

Bog maščevanja

I.

Oderska izvedba te židovske drame je žela ob svoji premieri splošno in popolno priznanje pri publiki in kritiki. Pisatelja, odnosno njegovo delo pa je kritika odklonilno ocenila. To je povod, da se oglašam v prid Ascha, ker mu je delala očigledno krivico in še boli, ker so se na račun umetno skovane manjvrednosti tega dela podtikale našemu gledališču razne špekulacije, ki naj bi njegovo umetniško hotenje izveržile.

Predvsem je potrebno razčistiti načelno vprašanje: »Kakšna dela sodijo v načrt slovenskega gledališča?« Če se odvrnemo od same po sebi umevne prvenstvene upravičenosti dobre domače in sploh slovanske literature, takšna dela tujerodnih slovstev, ki nas oplajajo z obče človeškimi duhovnimi vrednotami, odpirajo nove vidike sodobnih družabnih problemov in imajo namenu ustrezajočo dramatično silo.

Izbirati najboljše od najboljšega je dolžnost slovenskega repertoarja. Tu pa obvisimo na čisto zunanji oviri, in ta je — naša prevodna literatura. Prevajalec je osebnost zase in je jasno, da bo prevajal tista dela, ki ga najbolj pograbi in so najprikladnejša njegovi prevajalski sposobnosti. Torej ni nujno, da nam

prevede reprezentančno delo. (Tu bi se sploh dalo izpregovoriti o metodičnem prevajanju tuje dramske literature, ki jo preči nepovezanost naših prevajalcev z našim gledališčem. Odstranitev te zapreke bi bila važna naloga, ki ima mnogo vzrokov. Ne zadnji izmed njih je materialnega značaja, ker prevod za uporabo samo dveh gledališč gotovo ni rentabilen.) V sklopu takih okoliščin gre le za to, ali je prevedeno delo, čeprav ne najboljšo, tolike vrednosti, da ta opravičuje njegovo uprizoritev?

In tu trčim prvič ob gg. dr. Vatovca in Goloba, ki se nista potrudila oceniti dela »Bog maščevanja« do njegovih prvin, temveč sta se zadovoljila z dvomljivimi namigavanji. Kako drugače naj imenujem pisanje v »Slovincu«, kakršno je n. pr.: ... Zakaj bi ne bilo primerno, da pride tudi nekaj židovske dramske literature na mariborski oder? Saj ni zadnje potrebno, da zagleda luč slovenskega gledališkega sveta ravno nesporno najboljšo odersko delo istega področja. Ljudje naj pač nekaj vidijo in naj se ob tem poučijo. To je bil morda vodilni nagib, ko se je sprožila misel o uprizoritvi tega dela. Če je kaj pouka, je: če ga ni, ni. Naneslo je pač, pa so izbrali in uprizorili znano trodejsko dramo »Bog maščevanja« od Schaloma Ascha ... itd.

Zato, ne drugače, ker je bilo to delo vzeto v repertoar s polno zavestjo, ker je kljub temu, da ni najboljšo iz židov

stvo in odobravanje. Malokomu je dano to snov podati tako priprosto, pa tako umljivo, da ima vsak poslušalec od tega resnično korist in da je namen v polni meri dosežen. Gosp. dr. Marini se je to docela posrečilo, za kar smo mu prav hvaležni.

A to je šele začetek! V nadaljnjih predavanjih bo razpravljaj gospod zdravnik — o mladostnih zablodah in njih strašnih posledicah — ki uničujejo mlada življenja ter mnogokrat preidejo tudi na zarod, na plod, na deco, ki povsem nedolžna trpi radi greha staršev vse svoje življenje, dokler žalostno ne propade. Govoril bo o spolnih boleznih in o vsem, kar je ž njimi v zvezi — o nastanku, okuženju, razvoju, zdravljenju ter strašnih posledicah za bolnika in soljudi.

Z dvema predavanjema, ki še sledita, bo letošnja sezona roditeljskih večerov in sokolskih prosvetnih predavanj zaključena, ker pozneje gospodarski opravki ne bodo več dopuščali, da bi se zbirali k tako resnim in prepotrebim pogovorom.

Gospodu predavatelju pa že sedaj naša najlepša zahvala, da se je tako radevolje odzval našemu povabilu! Naš in svoj namen je že sedaj v polni meri dosegel.

Poljčane

Huda nesreča rudarja. V ponedeljek popoldne je doletela 37letnega rudniškega paznika Vinka Brinarja, ki je zaposlen v tukajšnjem premogokopu Stanovsko huda nesreča. Preden je odšel v rov na delo, je stopil v preoblačilnico, da se preobleče za delo. Ko je stopil s karbidovko po stopnicah navzdol, se mu je na polzkih tleh spodrsnilo, da je padel s svetilko v roki na večji zaboj karbida, kar je bilo zanj seveda usodno. Karbid, ki je radi vlage razvil plin, se je vžgal in je vsa zaloga z močno detonacijo eksplodirala. Pri tem je vrglo nesrečnega rudarja daleč v stran vznak, kjer je obležal nezavesten. Plamen, ki ga je obližnil po obrazu in rokah, mu je prizadejal težke opekline, tako, da zaenkrat nič ne vidi. Takoj po nesreči so ga prepeljali domov, kjer mu je nudil prvo pomoč domači zdravnik. Ponesrečenec je izseljenec; nekako pred letom dni se je preselil sem iz Holandske. Je oženjen, oče štirih otrok ter se je s svojim simpatičnim nastopom tako pri tovariših kakor pri ostalih ljudeh povsod priljubil. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

Sejem. Prvi sejem za živino in blago bo v tem letu za naš kraj na kvaterni ponedeljek 13. februarja.

Sport

Razpis tečaja za zvezine smuške učitelje in klubske trenerje.

JZSS razpisuje tritedenski smuški tečaj za izvežbanje zvezin smuških učiteljev in klubskih trenerjev, ki bi vodili naraščaj v klubih za smučanje in trening v smuških tekih. Tečaj bo trajal od 1. do 23. aprila ter stane prehrana in stanovanje 840 Din, ki jih je treba plačati naprej s prijavo.

Tečaj vodita zvezin trener Arne Guttormsen in Henrik Kodella. Vršil se bo na Staničevi koči pod Triglavom. Koncem tečaja bodo vsi udeleženci polagali izpit.

Pravico do udeležbe imajo samo smučarji, ki smučajo že leto dni ter so tehnično prilično izvežbani. Izberejo naj se tudi smučarji, ki imajo veselje in voljo, delati v lastnem klubu kot trenerji mladih in ambicioznih smučarjev. Zveza namerava pomagati klubom, da si na tak način pridobijo vodjo, ki bo vzgojil njihovo tekmovalno vrsto, da bo mogla po letih tekmovali z uspehom. Istočasno je tak trener tudi smuški učitelj, če napravi izpit. Nikakor pa niso pripuščeni v tečaj začetniki, ker zveza ne more v tečaju izgubljati časa z vežbami o osnovni smuški tehniki. Ako se začetniki tudi prijavijo, se bodo že v začetku tečaja zavrnil.

Izredne važnosti je za vsak klub, da omogoči vsaj enemu svojemu članu udeležbo v tem trenerskem tečaju ter da tudi prispeva k stroškom preskrbe. Za polovično vožnjo je že zaproseno in upamo, da bo tudi dovoljena. Ako bi bilo mogoče, bi skušala zveza tudi pomagati dobiti dopust.

Pozivamo vse klube, event. podzveze, da se takoj zainteresirajo za ta tečaj ter izberejo primerne člana iz svoje srede. Ako je v dotičnem kraju več klubov, se lahko združijo na enega trenerja ter mu skupno omogočijo udeležbo. Prijave je poslati najkasneje do 20. marca ob enem z oskrbino.

Število udeležencev je omejeno ter bi v primeru večjega števila prijav zveza morala zavrniti kesneje došle prijave. Nasprotno pa je oskrbina radi nizke cene in visokih stroškov oskrbovanja koč tako preračunana, da je vsakdo vezan na prijavo ter se prijavina pod nobenim pogojem ne povrne. V izjemnem primeru se lahko zamenja udeleženec z drugim, toda le za celo dobo, ne pa med tečajem.

Zveza upa, da bo toliko odziva, da bo mogoče vsako leto povečati število zvezin smuških učiteljev in klubskih trenerjev, ki bodo nudili glavno oporo svojim klubom pri podrobnem delu za vzgojo naraščaja.

Ferenczvaros:ISSK Maribor. Na praznik 25. t. m. bo madžarski prvak Ferenczvaros iz Budimpešte gostoval v

delo ne odbije kot nevredno uprizoritve. Tem gorostasnejše je podtikavati avtorju namenjenih teaterskih efektov, kakor to dela gosp. Golob.

Kerr očita Aschu literarnost v odstavku: ... Ich merke Literaten-Äbsichtlichkeit: wenn ein Mädchenhändler mit anständigem Herzensgrund fortwährend von der Reinheit seiner Tochter so handbücherdickdeutlich spricht, dass ich weiss: aha, die wird verführt! Dass ich weiss: Theaterstück. Das ich weiss: der Autor sucht, wenn dieser Vater sein Töchterchen mit unbegründetem Schubs verzweifelt in die Hurenwelt stösst, er sucht eine Schlusswendung. Literaturstille ...

Če se zavedamo, da je A. Kerr znani »der Deutschnationale« in »Judenfresser«, so že te njegove izjave dvomljivega značaja ...

Neglede na to, pa je jasno, da govori tu o umetniški resničnosti odnosno verjetnosti, katera edina tudi nas zanima. In ta prepričuje.

Gospod Golob pa se vprašuje, če je verjeten duševni boj poljskega Žida za rešitev duše svojega otroka in pride do zanikajočega zaključka — v življenju, ki nas prav nič ne zanima, čim gledamo na oder. Kljub temu bi rad tudi v življenju videl padlega očeta — ki še ni toliko otopel, da mu ne bi mogli reči človek —, ki bi želel otroku isto nesrečno usodo, kakršno prenaša sam!

(Se bo nadaljevalo.)

Redakcijski napovednik:

Milijonar in njegov sin

(iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

»Ej, ves drug človek se postaneš, če porokeš po tej poti naprej.«

»Ne sme pričeti s tem, da zmerja ljudi.«

»Pravično in pošteno — pošteno in pravično,« je odvrnil Troop in se prav na rahlo nasmehnil.

»Zato sem prišel, da povem, da mi je žal.« Iznova se je davil.

Troop se je počasi vzdignil s skrinje, na kateri je sedel, in iztegnil široko roko. »Sem si mislil, da ti bo silno dobro delo in to je dokaz, da se nisi motil v svoji sodbi.« Njegovo ostro uho je začulo pridruženost hehetanje s palube. »Prav redkokdaj se motim v svoji sodbi.« Krepka roka je objela Harveye, da mu je odvečevala do komolca. Treba pa bo še malo časa, da te bomo do dobra ozdravili, pobič, da veš, zaradi tistega, kar je bilo, nič slabše ne mislimi. Nisi bil pač odgovoren. Sedaj pa se loti svojega dela in nič hudega se ti ne bo zgodilo.«

»Ves blede si,« je rekel Dan, ko se je Harvey vrnil na palubo.

»Ne čutim,« je odvrnil Harvey in zardel do vrha ušes.

»Nisem mislil tako. Slišal sem, kaj ti je rekel tatej. Kedar tatej prizna, da ne misli nič slabega o človeku, govori pošteno. Zoprno mu je tudi, da bi se motil v svoji sodbi. Ho! Ho! Kadar ima tatej enkrat svojo sodbo, bi rajši poklonil lajski zastavi pred Angleži, kakor da bi se dal odvrgniti od nje. Veseli me, da je stvar prav uravnana. Tatej ima prav, ko pravi, da te ne more peljati domov. Ves svoj kruh si služimo tukaj — z ribolovom. V pol ure bodo naši mornarji zopet na ladji; pridrveli bodo nazaj kakor morski somi za mrtvim kitom.«

»Zakaj?« je vprašal Harvey.

»K večerji pridejo seveda. Ali se ti tvoj žolodec nič ne oglaš? Ej, veliko se moraš še naučiti.«

»Mislim, da,« je dejal Harvey klavirno in se ozrl po meštevilih vrveh in škripih nad seboj.

»Krasna ladja to!« je vzkliznil Dan, ki je napačno tolmačil ta pogled. »Samo počakaj, da se napne glavno jadro in odrine ladja proti domu. Kajpada je poprej še treba nekaj dela, in pokazal je v temno glavno lino med obema jamboroma.

»Čemu pa je to? Saj je vse prazno!« je dejal Harvey.

»Ti in jaz pa še nekoliko drugih moramo napolniti ta prazni prostor,« je odvrnil Dan. »Tukaj noter pridejo ribe.«

»Žive?« je vprašal Harvey.

»Ej, ne. Precej mrtve so — natrpamo jim noter in osolimo. V shrambi imamo kakih sto sodov soli, in do danes smo šele prav malo nalovili.«

»Kje pa so potem ribe?«

»V morju, pravijo; prosimo pa Boga, da bi bile v ladji,« je odvrnil Dan z znanim ribiškim pregovorom. »Sinoči so jih pripeljali na ladjo kakih štirideset pa tebe.«

Pri teh besedah je pokazal na nekakšen lesen obor tik pred zadnjo palubo.

»Ti pa jaz bova tole izprala, kadar končajo svoje delo. Mislim, da bomo nočoj imeli polne obore. Nekajkrat sem že videl, kako se je ladja za pol čevlja pogreznila v vodo, toliko so hkratu pripeljali rib, da jih očistimo, in včasih smo stali pri mizah in rezali sami sebe mesto rib, tako smo bili utrujeni in zaspani. Resnica, že prihajajo!« Dan je pogledal preko nizke ograje proti šestim čolnom, ki so plavali po svetlem, svilenem morju proti ladji.

»Še nikdar nisem videl morja tako od nizko spodaj,« je dejal Harvey. »Imenitno!«

Nizko solnce je pobarvalo vodovje vse škrlatasto in pisano, grebeni dolgih valov so se zlato svetlikali, v dolinah pa je bilo modrozeleno. Vse ladje, kolikor jih je bilo videti, so kakor po nevidnih vrvcih vlekle k sebi svoje čolne in majhne črne postave v njih so sukale vesla, kakor bi jih gnala ura.

»Danes so dobro zadeli,« je rekel Dan z napol zaprtimi očmi. »Manuel nima niti za eno ribo več prostora. Čoln je skoraj do vrha v vodi.«

»Kateri pa je Manuel? Ne razumem, kako jih moreš iz take daljave razločiti drugega od drugega.«

»Zadnji čoln proti jugu. On te je sinoči našel,« je rekel Dan in kazal v dotično smer. »Manuel vesla na portugalski način; ne moreš ga zgrešiti. Vzhodno od njega — ta je vse boljši človek kakor vesla — je »Pensylvanija«. Natovorjen je s praškom za peko, kakor vse kaže. Vzhodno od njega — pogled, kako krasno se niza drug za drugim — z grbastimi pleči, je dolgi Jack. Doma je iz Galwaya in biva v Bostonu, kjer večinoma vsi stanujejo, in večji del teh Palwayčanov zna dobro loviti v čolnu. Severno, tam proč — kmalu ga boš slišal peti — je Tom Platt. Bil je vojni mornar na stari bojni ladji »Ohio« — ki je prva obvozila Južno Ameriko, kakor pravi. O čem drugem nikdar dosti ne govori, razen kadar poje, vendar ima veliko srečo pri ribolovu. No! Kaj sem ti rekel?«

Od severnega čolna se je preko vodovja prikradlo ubrano petje. Harvey je ujel samo nekoliko besed, nekaj o mrtvih rokah in nogah.

»Poln čoln ima,« se je zahehetal Dan. »Kadar zapoje to pesem, ima čoln zvrhoma poln.«

Pesem se je nadaljevala:

»In tebe, kapitan, sedaj

prav lepo prosim te.

naj nikdar ne pokopljajo me poleg bele cerkvice.«

»Dvojni plen ima Tom Platt. Jutri ti pove vse o stari bojni ladji »Ohio«. Vi-diš, tisti modri čoln za njim? To je moj stric — tatejev brat —, ako ima le kdo v teh vodah pri lovu smolo, jo gotovo ima stric Salters. Pogled, kako voljno vesla. Svojo plačo in delež stavim, da je edini, ki se je bil danes opekel — pa pošteno opekel.«

»Na čem pa bi se opekel?« je vprašal Harvey, v katerem se je vzbudilo živo zanimanje.

»Na rdečih jagodah ponajveč. Včasih tudi na bučah in včasih na limonah in kumarah. Da, ves opečen je do komolcev. Tega človeka sreča je res neverjetna. Sedaj bova pa prišla za škripce in vrvi in jih pripravila. Ali je resnica, kar si mi bil malo prej povedal, da nisi vse svoje žive dni prav nič delal z roko? To mora biti nekaj strašnega, ne?«

»Bom poskusil,« je odvrnil Harvey možgato. »Samo meni je vse čisto novo.«

»Primi torej za tiste vrvi. Zadaž za teboj!«

Ko je Manuel prislomil svoj natovorjeni čoln k ladji, je Harvey pograbil za vrv in dolg železen kavelj, ki je visel na enem drogu glavne jambore. Dan pa je potegnil za drugega, ki je visel od neke stvari, ki ji je dejal »visoko dvigalo«. Na Portugalčevem obrazu se je prikazal presrečen nasmehljaj, kakor ga je Harvey pozneje še bolj spoznal, in pričel je metati z vilicami, nasajenimi na kratkem ročaju, ribe v obor na palubi. »Dvesto in enaintrideset,« je zavpil.

»Podaj mi kavelj,« je velel Dan in Harvey ga je pogladil Manuelu v roko. Le-ta ga je vteknil skozi ovozo vrvi ob čolnovem rilcu, ujel Danovo vrv, jo zateknil v vrv na zadnjem delu čolna in splezal na ladjo.

(Dalje prihodnjč.)

Mariboru ter odigral mednarodno tekmo s ISSK Mariborom. Za to tekmo, ki bo menda najinteresnejša od vseh, ki smo jih kdaj videli v Mariboru, se bodo vstopnice prodajale vnaprej. Tribunski sedeži bodo vsi numerirani. Vstopnice se dobe v Mariboru pri funkcionarjih nogometnega odseka ISSK Maribora, v Celju pri g. Jankotu Wagnerju, mestno načelstvo (računovodstvo) in v Murski Soboti pri SK Muri. Opozorjamo sportno občinstvo, da bo Ferenczvaros nastopil z kompletnim prvim moštvom.

SK Rapid v Ljubljani. Mariborski Rapid bo v nedeljo 12. t. m. gostoval v Ljubljani ter odigral proti kombiniranemu teamu Primorje-Svoboda prijateljsko tekmo.

Tekmovanje za nogometno prvenstvo železničarskih klubov. V nedeljo 19. marca se bo odigrala prva tekma v prvenstvenem tekmovalju železničarskih klubov, in sicer se bosta srečala v Mariboru SK Železničar in SK Hermes iz Ljubljane.

Občni zbor SK Mure je bil 1. marca v Murski Soboti. Po poročilih posameznih funkcionarjev, ki so bila vsa sprejeta soglasno, so sledile volitve, in sicer je bil stari odbor z g. Arvajom na čelu brez vsake bistvene spremembe na novo izvoljen.

Mariborska kolesarska podzveza sklicuje tem potom izredni občni zbor, ki bo 26. marca t. l. v hotelu »Zamorec«, in sicer ob 9. uri dopoldne z dnevnim redom, ki je bil klubom posebej objavljen. Prosimo, da se vsi klubi občnega zbora udeležijo ter da poprej poravnajo članarino zvezi in podzvezi, sicer nimajo glasovalne pravice.

»Nič ni novega pod solncem!«

Stari rimski izrek »Nihil novo sub sole« se pač nikjer tako umestno ne uveljavlja, ko v tehniki. Na tem področju je v zadnjem času zrastle res mnogo novega, toda precej se je izpopolnilo starega, kar se je že davno pojavilo, pa se ni moglo uresničiti v preteklosti radi slabega razvitka tehnike. Tako je tudi z najnovejšim čudežem tehnike. »Letečim Hamburgom« motornim vlakom nemških državnih železnic, ki vozi s hitrostjo 150 km na uro na progi med Berlinom in Hamburgom. Če bi le malo prelistali preteklost tehnike, pa bi opazili, da letišče Hamburga ni prav za prav nič novega. Že leta 1891, je Nemec Heilmann objavil v nekem strokovnem listu načrt, po katerem bi nadomestila električna lokomotiva parno. Predlagal je, naj bi se v ta namen zgradile velike železniške

električne centrale, ki bi proizvajale potrebno električno energijo za pogon lokomotiv. Po tem načrtu je Heilmann tudi zgradil tako električno lokomotivo, ki je bila podobna nekaki potujoči električni centrali. Parni stroj 800 HP sta gnala dva generatorja, ki sta obenem proizvajala električno energijo, uporabljeno za pogon motorja na vseh lokomotivah. Prva poskusna vožnja s tako lokomotivo je bila leta 1894. in je pozneje ta lokomotiva vzdrževala nekaj časa promet na progi Pariz—Nantes. Lokomotiva je bila težka 130 ton in je vlekla 90 tonski vlak s maksimalno hitrostjo 108 km na uro. Za tisto dobo je bila pravi »Leteči Hamburg«. Medtem pa se je pokazalo, da ni sposobna za trajni pogon in so jo shranili med staro šaro.

Nekaj sličnega se je zgodilo tudi s poskusnim strojem Amerikanca Pattona leta 1892. On je zgradil namreč lokomotivo za pobočne proge. Na mestu parnega stroja je zgradil motor na gazolin, torej nekaj sličnega današnjim motornim lokomotivam z Dieselnovim motorjem, pa ni imel sreče.

Po teh početkih je sledila cela vrsta poskusov z različnimi parnimi in motornimi lokomotivami, različnimi kombiniranimi pogoni na paro, olje in električni tok, dokler se ni gradnja lokomotiv razdelila

la točno v dve vrsti, in sicer: parne in električne lokomotive. Šele po prevratu so ponovno pričeli s takimi eksperimenti. Ponovno so se pojavile kombinacije pare in električne sile, ali motorja in električnega toka. Za zadnja štiridesetletja je »Leteči Hamburg« vsekakor velik napredek, toda na bazi starih eksperimentov, ki niso vzrok, ker ideja je bila dobra, toda slab je bil material...

Tudi nekaj.

»Pepček, kdo ima pri vas ključ od hišnih vrat?«

»Mama!«

»Kdo pa ima ključ od blagajne?«

»Tudi mama!«

»Ali tvoj papa nima prav nobenega ključa?«

»O ja! Od svoje — ure.«

Nobel.

Trgovca z oblekami: Ako Vam je ta obleka predraga, postrežem Vam lahko tudi s cenejšimi.

Kupec: »Kaj še! Kdo bo gledal na vsak dinar! Meni je sploh vseeno ali ostanem sto ali petsto dinarjev dolžan!«

Materina modrost.

»Prosim te, Ivanka, ne ukvarjaj se z gospodom učiteljem. Prvič je to nedostojno in drugič ima samo tisoč dinarjev plače.«

Mali oglasi

Razno

DOMAČE KOLINE
v soboto in nedeljo v restavraciji »Promenada« v Tomšičevem drevoredu. Točilo se prvovrstna vina lastnega pridelka. Solidna postrežba. Radio-Koncert. 823

Tem potom izjavljam, da je bila žalivka, ki sem jo izrekel pomotoma napram g. Ljubi Pipuš, soprogi car, posrednika, neosnovana ter se zahvaljujem, da odstopa od tožbe. 830 N. Oberhalter.

Prodaj

STAVBIŠČA
na prodaj. Meljska cesta 51. 839

Sobo odda

ODDAM SOBO
s posebnim vzhodom, hrano in preskrbo. Gosposka ul. 52. Oset. 840

Posojilo

DIN 500.— DO 1000.—
posojila iščem proti obrestim in vknjižbo na nezadolženo posestvo. Naslov pove uprava Večernika. 904

KDO POSODI Din 500.—
proti sigurnemu jamstvu in dobri obrestim? Ponudbe pod »Nujno za semena« na upravo Večernika. 905

Spomnite se CMD!

Stanovanje

VEČJE, DVOSOBNO ALI TRISOBNO STANOVANJE
iščem s 1. aprilom. Naslov v upravi »Večernika«. 902

Grajska klet

Danes zvečer morske ribe

Brancini
Orade
Cevoli
Barboni
Jegulje
Kalamari
Palamide
Sardelice
Sanpiero zrezel.

Specijalitete:

Brodetto s polento
Kalamari rižoto
Polenovka (Bakalar)

DVOSOBNO STANOVANJE
s kabinetom v Sodni ulici, lepo in solčno v tretjem nadstropju, zamenja za večje trisobno v centru mesta. Naslov v upravi »Večernika«. 903

DVOSTANOVANJSKA HIŠA
z vrtom, zaradi odpotovanja ugodno na prodaj. Gosposvet-ska 12. Studenci pri Mariboru. 842

STANOVANJE.

sobo in kuhinjo, išče mirna stranka brez otrok v sredini mesta ali proti Krčevini. Naslov v upravi »Večernika«. 901

VELEZANIMIVI ROMAN

PROKLETSTVO LJUBEZNI

DOBITE TUDI V UPRAVI JUTRA IN VECERNIKA
MARIBOR, GOSPOSKA UL. 11

CENA ZA OBA DELA 35 DIN